

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sancti Hieronymi Stridonensis, Sanctae Romanae Ecclesiae Presbyteri Cardinalis Epistolae In Tres Libros distributae

Hieronymus, Sophronius Eusebius

Coloniae Agrippinae, 1674

Ad Riparium, & integra deinde tractatio adversus Vigilantium.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37862

Scripta duo B. Hieronymi adversus Vigilantium Gallum hereticum. Ac primum quidem ad Riparium presbyterum defendens solenniter Ecclesie Catholicae morem in cultu reliquiarum Sanctorum honorandis, & in vigiliis ad illorum sepulchra observandis.

A Cceptis primis literis tuis non respondere superbia est: respondere, temeritatis. De his enim interrogas, quæ & proferre & audire sacro legum est. Ais Vigilantium, qui *κατά τὴν φύσιν* hoc vocatur nomine (nam Dormitantius recte diceretur) os sceleris dum rursus aperire, & putorem spurcissimum contra sanctorum Martyrum proferre reliquias; & nos qui eas * suscipimus, appellare cinerarios & idololatrias; qui mortuorum hominum cissa veneramur. O infelicem hominem, & omnia lacrymarum fonte plangendum: qui haec dicens, non se intelligat esse Samaritem & Judæum, qui corpora mortuorum pro immundis habent, & etiam vasa, quæ in eadem domo fuerint, pollutum suspicantur: sequentes occidentem literarum non vivificantem spiritum. Nos autem non dicimus Martyrum reliquias, sed ne Solem quidem & Lunam, non Angelos, non Archangelos, non Cherubim, non Seraphim, & omne nomen quod nominatur & in presenti seculo & in futuro, colimus & adoramus: ne serviamus creaturæ potius quam Creatori, qui est benedictus in sæcula. *Quomodo Ecclesie* notamus autem reliquias Martyrum, ut cum cur

jū sunt Martyres, adoremus. Honoramus ser-
 vos, ut honor fervorū redundet ad Dominum; *siā sān-
 eos egi-*
 qui ait: Qui vōs suscipit, me suscipit. Ergo Petri *reliquias*
 & Pauli reliquie immundā sunt? Ergo Moyfi *eorum*
 corpusculum immundum erit, quod juxta He- *honorat.*
 braicam veritatem ab ipso sepultum est Domino? *Matt. 10.*
 Et quotiescūque Apostolorum & Prophetarum,
 & omnium Martyrum basilicas ingredimur, to-
 ties Idolorum templa veneramur? Accensique *Piē accē-*
 ante tumulos eorum cerei idololatrie insignia *duntur*
 sunt? Plus aliquid dicam, quod redundet in auto- *cerei an-*
 ritū caput: & insanum cerebrum vel fanet ali- *te tumu-*
 quando vel debeat, ne tantis sacrilegiis simpli- *los vel*
 cum animae subvertantur. Ergo & Domini cor- *reliquias*
 pus in sepulchro positum, immundum fuit? Et *Sanctorū.*
 Angeli, qui candidis vestibus utebantur, mortuo
 cadaueri atque polluto praebebant exubias, ut
 post multa secula dormitantiū somniaret, imo
 exciaret immundissimam crapulam: & cum Ju-
 liano persecutore, Sanctorum basilicas aut de-
 strueret, aut in templa converteret? Miror san- *Episcopo-*
 ctum Episcopum, in cuius Parochia esse presby- *rum est*
 ter dicitur, acquiescere furori ejus: & non virga *err. res*
 Apostolica, virgaque ferrea confringere vas inu- *Vigilan-*
 tile, & tradere in interitum carnis: ut spiritus sal- *tiano-*
 vus fiat. Meminerit illius dicti: Videbas furem, & *rum pro-*
 currebas cum eo, & cum adulteris portionem *figare.*
 tuam ponebas. Et in alio loco: In matutino inter- *Psal. 49.*
 ficiebam omnes peccatores terrae; ut disperderē *Ps. 100.*
 de civitate Domini omnes operantes iniquita-
 tem. Et iterum: Nonne odientes te Domine, o- *Ps 138.*
 dio habui; & super inimicos tuos tabescebam?
 perfecto odio oderam illos. Si non sunt honoran- *Honorā-*

de San- die reliquiæ Martyrum, quomodo legimus: Pre-
ctorum tiosa in conspectu Domini mors Sanctorum ejus
reliquia. Si ossa mortuorum polluant contingentes, que-
Non sunt modo Elifæus mortuus, mortuum suscitavit, &
immun- dedit vitam corpori, quod juxta Vigilantium je-
da corpe- cebat immundum? Ergo omnia castra Israelitici
ra mer- exercitus & populi Dei suere immunda, quia Jo-
tuorum. seph & Patriarcharum corpora portabant in sol-
Exo. 13. tudine? & ad sanctam terram immundos cineres
 pertulerunt? Joseph quoque qui in typo præcessit
 Domini Salvatoris, sceleratus fuit: qui tanta am-
Gen. 50. bitione, Jacob in Hebron ossa portavit: ut immu-
 dum patrem, avo & atavo sociaret immundis, &
 mortuum mortuis copularet? O præcidendam
 linguam à medicis, imò insanum curandum ca-
 put, ut qui loqui nescit, discat aliquando reticere.
 Ego vidi hoc aliquando portentum, & testimo-
 niis Scripturarum, quasi vinculis Hippocratis vo-
 lvi ligare furiosum: sed abiit, excessit, erupit cre-
 sit, & inter Hadriæ fluctus *Coriique regis abiet
**Gotri-* in nos declamando clamavit. Quicquid enim
eique. mens loquitur, vociferatio & clamor est appella-
 dum. Tacita forsitan me cogitatione reprehendi-
Zelus in dis, cur in absentem invehar. Fatebor tibi dolo-
Vigilan- rem meum, Sacrilegium tantum patienter audit
tia nos non possum. Legi enim Syromasten Phinees, au-
laudabi- steritatem Elæ, zelum Simonis Cananai, Petri
lis. severitatem, Ananiam & Sapphiram trucidantis,
Num. 29, Paulique constantiam, qui Elymam magum vili-
3. Reg. 18. Domini resistentem, æterna cæcitate damnavit.
Act. 5. Non est crudelitas pro Deo, Non est pietas: Unde
Act. 13. & in lege dicitur: Si frater tuus & amicus & uxor
D. vi. 13. quæ est in sinu tuo, depravare te voluerit à veri-

tate sit manus tua super eos, & effunde sanguinem eorum: & auferes malum de medio Israel. Iterum dicam: Ergo Martyrum immundæ sunt reliquæ? Et quid passi sunt Apostoli, ut immundum Stephani corpus tanta funeris ambitione præcederent, & facerent ei planctum magnum, ut illorum luctus in nostrum gaudium vertatur? Nam quod dicis eum Vigiliis execrari, facit & hoc contra vocabulum suum, ut velit dormire Vigilantius, & non audiat Salvatorem dicentem: Sic non potuisti una hora vigilare mecum? Vigilate & orate, ut non intretis in tentationem. Spiritus promptus est, sed caro infirma. Et in alio loco Prophetæ decantat: Media nocte surgebam, ut confiterer tibi super iudicia iustitiæ tuæ. Dominum quoque in Evangelio legimus pernoctasse, & Apostolos clausos carcere tota nocte vigilasse, ut illis psallentibus terra quateretur, custos carceris crederet, magistratus & civitas terrerentur. Loquitur Paulus: Orationi insistite, vigilantes in ea. Et in alio loco: In vigiliis frequenter. Dormitet itaque Vigilantius, & ab exterminatore Ægypti cum Ægyptiis dormiens suffocetur. Nos dicamus cum David: Non dormitabit neque dormiet qui custodit Israel. Et si quando propter peccata nostra dormierit, dicamus ad eum: Exurge, quare dormitas Domine, excitemusque illum, & navigula fluctuante clamemus: Domine salva nos, peccatum. Plura dictare volueram, si non epistolæ brevitatis pudorem nobis tacendi imponeret: & si laborum ipsius ad nos voluisset mittere cantilectas, ut scire possemus ad quæ rescribere deberemus. Nunc autem aërem verberavimus, ut non

*Apostoli**corpus**Stephani**honora-**runt.**Act. 8.**Ecclesia**merito**celebrat**vigilias**et no-**cturnos**preces.**Mat. 26**Pf. 118.**Luca 6.**Act. 16.**Coloss. 4.**2. Cor. 11.**Exod. 12.**Pf. 120.**Pfal. 43.**Matib. 2.*

tam illius infidelitatem quæ omnibus patet, quam nostram fidem aperuerimus. Cæterum si volueris longiorè nos aduersus eum librum scribere, moneo: nãnis & ineptissillius, ut Joannem Baptistam audiat prædicantem: Jam secutus ad radices arborum posita est. Omnis arbor, quæ non facit fructum bonum, excidetur & in ignem mittetur.

Matt. 3.

Alterum scriptura Hieronymi aduersus Vigilantium pro cultu reliquiarum Sanctorum, & Carnis in Ecclesia vigilis tractans.

Multa in orbè monstra generata sunt: Cætauros & sirenas, ulubas, & Onocrotalos in Esaiã legimus, Job Leviatham & Behemoth mystico sermone describit, Cerberum & Stryphonidas, aprumque Erymanthium, & leonem Nemeum, Chimæram atque Hydram multorum eorum narrat fabulæ Poëtarum. Cæcum describit Vergilius. Triformem Geryonem Hispania prædiderunt. Sola Gallia monstra non habuit, sed viris semper fortissimis & eloquentissimis abundavit. Exortus est subito Vigilantius, imò Dormitantius, qui immundo spiritu pugnet contra Christi spiritum, & Martyrum neget sepulchra veneranda & damnandas dicat esse vigilias, nunquam nisi in Pascha alleluja cantandum: continentiam hæresim: pudicitiam, libidinis seminarium: quomodo Euphorbus in Pythagora renatus prohibetur, sic in isto Ioviniani mens prava interit: ut & in illo, & in hoc diaboli respondere cogamur insidiis. Cui iure dicitur: Semen peccati para filios tuos occisioni peccatis patris tui. R. B.

Esai. 24.
Job. 40.

Laus
Gallia.

Errores
quales
Vigilantium.

Esai. 14.

Romane Ecclesie auctoritate damnatus, inter Ioviniana-
 phasides aves & carnes fuillas, non tam emisit ni & Vi-
 spiritum, quam cruciavit. Iste Caupo Calagur-
 ritanus, & in peruersum propter nomen viculi coparatio-
 mus Quintilianus, miscet aquam vino: & de
 artificio pristino, suae venena perfidiae Catholicae
 fidei sociare conatur, impugnare virginitatem,
 odisse pudicitiam, in convivio secularium contra
 sanctorum jejunia declamare: dum inter phialas
 philosophatur, & ad placentas liguriens, psalmo-
 rum modulatione muctetur: ut tantum inter epu-
 las David, & Idithun, & Asaph, & filiorum Chore
 cantica audire dignetur. Haec dolentis magis ef-
 fudi animo, quam rideatis, dum me cohibere non
 possum, & injuriam Apostolorum ac Martyrum
 surda nequeo aure transire. Proh nefas, Episco-
 pos sui dicitur sceleris habere consortes: si tamen
 Episcopi nominandi sunt, qui non ordinant dia-
 conos, nisi prius uxores duxerint, nulli calibi cre-
 dentes pudicitiam: imo ostendentes, quam sancte
 vivant, qui male de omnibus suspicantur: & nisi
 praegnantem uxores viderint clericorum, infan-
 tesque de ulnis matrum vagientes, Christi sacra-
 menta non tribuunt. Quid facient Orientis Ec-
 clesiae? quid Aegypti & Sedis Apostolicae? Quae
 aut virgines clericos accipiunt, aut continent: si
 aut si uxores habuerint, mariti esse desistunt. Hoc
 docuit Dormitantius, libidini frenata permittens,
 & naturalem carnis ardorem, qui in adolescentia
 plerumque ferveat, suis hortatibus duplicans,
 imo extinguens coitu foeminarum: ut non sit quo
 distemas a porcis, quo differamus a brutis ani-
 mantibus, quo ab equis, de quibus scriptum est:

V. 77

Equus

Hier. 5,

Equi infantes in sceminas facti sunt mihirum, quisque in uxorem proximi sui hinniebat. Hoc est quod loquitur per David Spiritus sanctus. Nolite fieri sicut equus & mulus, quibus non est intellectus. Et rursus de Dormitatio ac socijs eius: In chamo & fræno maxillas eorum constringe, qui non approx mant ad te.

*Pf. 31.**Ibidem,*

Sed jam tempus est, ut ipse verba ponentes ad singula respondere nitamur. Fieri enim potest ut rursus malignus interpres dicat fidam à me materiam, cui Rhetoricâ declamatione respondeam: sicut illam quam scripsi ad Gallias, matris & filia inter se discordantibus. Authores sunt

*Causa
scribendi
cõtra V.
gilantii.
dicunt.

hujus dictatiunculæ meæ sancti Presbyteri Riparius & Desiderius, qui parochias suas vicinias istius* scribunt esse maculatas: miseruntque libros per fratrem Sisinnium, quos inter crapulam stertens evomuit. Et asserunt repertos esse nonnullos, qui faventes vitijs suis, illius blasphemiam acquiescant. Est quidem imperitus, & verbis & scientiâ, & sermone inconditus, nec vera quidem potest defendere, sed propter homines seculi & mulierculas oneratas peccatis, semper discens, & nunquam ad scientiam veritatis pervenientes, unâ lucubratiunculâ illius nãnijs respondebo, ne sanctorum virorum, qui ut hoc facerem deprecati sunt, videar literas respuisse. Nimirum respondet generi suo: ut qui de latronum & convenarum natus est semine: quos Cn. Pompejus edomita Hispaniâ, & ad triumphum redire festinans, de Pyrenæi jugis* deposuit, & in unum oppidum congregavit: unde & convenarum urbs nomen accepit. Hucusque latrocinetur contra Ecclesiam Dei:

*Vigilantius imperitus.
2. Tim. 3.*

**disposuit.*

Dei:

Dei : & de Vectonibus, Arbacis Celtiberisque descendens, incurset Galliarum Ecclesias : portetque nequaquam vexillum Christi, sed insigne diaboli. Fecit hoc idem Pompejus etiam in Orientis partibus: ut Cilicibus & Isauris piratis latronibusque superatis, sui nominis inter Ciliciam & Isauriam conderet civitatem. Sed hæc urbs hodie servat scita majorum, & nullus in ea ortus est Dormitantius. Gallia vernaculum hostem sustinent, & hominem moti capitis, atque Hippocratis vinculis alligandum, sedentem cernunt in Ecclesia: & inter cætera verba blasphemiae ista quoque dicentem: Quid necesse est, te tanto honore non solum honorare, sed etiam adorare illud nescio quid, quod in modico vasculo transferendo colis? Et rursus in eodem libro: Quid pulverem linteamine circumdatum, adorando oscularis? Et in consequentibus: Propèritum Gentilium videmus sub prætextu religionis introduci in Ecclesijs: sole adhuc fulgente, moles cereorum accendi, & ubicunque pulvisculum, nescio quid, in modico vasculo pretioso linteamine circumdatum osculantes adorant. Magnum honorem præbent hujuscemodi homines beatissimis Martyribus, quos putant de vilissimis cereolis illustrandos: quos Agnus, qui est in medio throni, eum omni fulgore majestatis suæ illustrat. Quis enim (ô insanum esput) aliquando Martyres adoravit? quis hominem putavit Deum? Neane Paulus & Barnabas cum à Lycaonibus Jupiter & Mercurius putarentur, & eis vellent hostias immolare, sciderunt vestimenta sua, & se homines esse dixerunt? Non quòd meliores non essent.

*Nempè
Pompeo-
polis di-
cto.*

*Vigilanti-
arum argu-
menta
contra
Sanctorum
reliquias.*

Act 14.

*Vigilanti-
arum as-
sunt*

*Catholici
cirquod
ex sanctis
Deos fa-
ciant et
adorent.
eos.*

Ab. 10.

essent olim mortuis hominibus. Jove atque Mercurio: sed quod sub gentilitatis errore, honorati Deo debitus deferretur. Quod & de Petro legimus, qui Cornelium se adorare cupientem manum sublevavit, & dixit: Surge, nam & ego homo sum. Et audes dicere, illud nescio quid? quod in modico vasculo transferendo colis? Quid est illud nescio quid, scire desidero. Expone manifestius, ut tota libertate blasphemes, Pulvisculum, inquit, nescio quod, in modico vasculo pretioso linteamine circumdatum.

Doleat Martyrum reliquias pretioso operi in volamine, & non vel pannis, vel pellicio colligari, vel projici in sterquilinum, ut solus Vigilantius ebrius & dormiens adoretur. Ergo sacrilegi sumus, quando Apostolorum basilicas ingredimur. Sacrilegus fuit Constantinus Imperator, qui sanctas reliquias Andreae, Lucae, & Timothei transtulit Constantinopolim: apud quas daemones regnant, & inhabitatores Vigilantij, illorum se sentire praesentiam confitentur? Sacrilegus dicitur & nunc Augustus Arcadius, qui ossa beati Samuelis longo post tempore de Judaea transtulit in Thraciam? Omnes Episcopi non solum sacrilegi, sed & fatui judicandi, qui rem vilissimam & cineres dissolutos in serico & vase aureo deportaverunt? Stulti omnium Ecclesiarum populi, qui occurrerunt sanctis reliquijs: & tanta laetitia, quasi praesentem viventemque prophetam cernerent, susceperunt, ut de Palaestina usque Chalcedonem jungerentur populorum examina, & in Christi laudes una voce resonarent? Videlicet adorabant Samuelem, & non Christum.

*Abusu,
consensu
et exem-
plis vete-
ris Eccle-
siae proba-
tur hono-
randa re-
liquia & Sa-
ctorum.*

*Reliquia
Samuelis
reverenter
et cum
pompis
deportata*

cujus Samuel & levita & propheta fuit. Mor-
 tuum suspicaris, & idcirco blasphemus, Lege Ev-
 angelium: Deus Abraham, & Deus Isaac, & Deus
 Jacob, non est Deus mortuorum, sed vivorum. Si
 ergo vivunt, honesto juxta te carcere non clau-
 dantur. Ais enim, vel in sinu Abraham, vel in loco
 refrigerij, vel subter aram Dei animas Apostolo-
 rum & Martyrum confedisse, nec posse suis tu-
 mulis, & ubi voluerint, adesse presentes. Senato-
 ria videlicet dignitatis sunt, ut non inter homi-
 cidas teterrimo carcere, sed in libera honestaque
 custodia, in fortunatorum Insulis & in campis
 Elysijs recludantur. Tu Deo leges pones? Tu
 Apostolis vincula injicies, ut usque ad diem judi-
 cij teneantur in custodia, nec sint cum Domino
 factores quibus scriptum est: Sequuntur Agnum
 quocumque vadit? Si Agnus ubique, ergo & hi
 qui cum Agno sunt, ubique esse credendi sunt. Et
 cum diabolus & demones toto vagentur in orbe,
 & celeritate nimia ubique presentes sint, Marty-
 res post effusionem sanguinis sui * arca operien-
 tur inclusi, & inde exire non poterunt?

Dicis in libello tuo, quod dum vivimus, mu-
 tuo pro nobis orare possumus: postquam autem
 mortui fuerimus, nullius sit pro alio exaudienda
 oratio, praesertim cum Martyres ultionem sui
 sanguinis obsecrantes, impetrare non quiverint.
 Si Apostoli & Martyres adhuc in corpore consti-
 tuti possunt orare pro caeteris, quando pro se* ad-
 huc debent esse solliciti: quanto magis post coro-
 nas, victorias, & triumphos? Unus homo Moyses
 sexcentis milibus armatorum impetrat a Deo
 veniam: & Stephanus imitator Domini sui, & pri-

Vigilatio
 ni San-
 ctos habet
 pro mor-
 tuu, &
 idcirco
 colendos
 negant ac
 invocan-
 dos.

Matt 22.
 Apoc. 6.

Apoc. 14.

* arca

Sancti
 volunt
 possunt
 pro nobis
 orare co-
 tra Vigi-
 lantianos
 * de se.

Exo. 33.

Act. 7.

mus martyr in Christo, pro persecutoribus
 nam deprecatur: & postquam cum Christo
 cœperint, minus valebunt? Paulus Apostolus
 centas septuaginta sex sibi dicit in navi
 condonatas: & postquam resolutus cœperit
 cum Christo, tunc ora clausurus est, & pro
 in toto orbe ad suum Evangelium crediden-
 mutare non poterit? Meliorque erit
 canis vivus, quàm ille leo mortuus? Rectè hoc
 dormire, Ecclesiate proponerem, si Paulum in spiritu
 non mors tuum confiterer. Denique Sancti non appellantur
 dicuntur. mortui, sed dormientes. Unde & Lazarus
 Ioan. 11. resurrecturus erat, dormisse perhibetur. Et Apo-
 stolus vetat Thessalonicenses de dormientibus
 1. Thess. 4. contristari. Tu vigilans dormis, & dormiens
 scribis: & proponis mihi librum apocryphum
 4. Esdr. 7. qui sub nomine Esdræ à te & similibus tu legi-
 Vigilan- tur: ubi scriptum est, quòd post mortem
 tius ex pro aliis audeat deprecari, quem ego
 apocry- nunquam legi. Quid enim necesse est in
 phis pro- sumere, quòd Ecclesia non recipit? Nisi forte
 bat erro- samum mihi, & Barbelum, & thesaurum
 re suum. chæi, & ridiculum nomen Leusiboræ profer-
 quia ad radices Pyrenæi habitas, vicinusque
 Hiberiæ, Basilidis antiquissimi hæretici, & impe-
 ritæ scientiæ, incredibilia portentia persequeris,
 & proponis quod totius orbis autoritate dam-
 natur. Nam in commentariolo tuo quasi pro te
 faciens, de Solomone sumis testimonium, quòd
 Solomon omninò non scripsit: ut qui habes alterum
 rum Esdræ, habeas & Solomonem alterum. Et
 si tibi placuerit, legito fictas revelationes om-
 nium Patriarcharum: & cum illas didiceris, inter
 multu-

liberum texturas cantato, Imò legendas pro-
pone in tabernis tuis : ut facilius per has naxias
cognitus indoctum provocas ad bibendum.

Cereos autem non clarâ luce accendimus, sic
frustra calumniaris: sed ut noctis tenebras hoc
platio temperemus : & vigilemus ad lumen, ne
caci tecum dormiamus in tenebris. Quod si ali-
qui per imperitiam & simplicitatem secularium
dominum, vel certè religiosarum sceminarum, de
rebus verè possumus dicere: Confiteor, zelum
Dei habent, sed non secundum scientiam: hoc pro
honore Martyrum faciunt, quid inde perdis?
Causabantur quondam & Apostoli, quòd periret
unguentum, sed Domini voce correpti sunt. Ne-
quaquam enim Christus indigebat unguento, nec
Martyres lumine cereorum. & tamen illa mulier
in honorem Christi hoc fecit, devotioque men-
s ejus recipitur. Et quicumque accendunt ce-
reos, secundum fidem suam habent mercedè, di-
cente Apostolo: Unusquisq; in sensu suo abundat.
Idololatrias appellas hujuscemodi homines? Non
diffiteor, omnes qui in Christum credimus, de
idololatriæ errore venisse. Non enim nascimur,
sed renascimur Christiani. Et quia quondam co-
lebamus idola, nunc Deum colere non debemus,
ne simili eum videamur cum idolis honore vene-
rari? Illud fiebat idolis, & idcirco detestandum
est: hoc fit Martyribus, & idcirco recipiendum
est. Nam & absque Martyrum reliquijs, per totas
Orientis Ecclesias, quando legendum est Evan-
gelium, accenduntur luminaria: jam sole rutilan-
te: non utique ad fugandas tenebras, sed ad si-
gnum lætitiæ demonstrandum. Unde & virgines
illæ

*Defendi-
tur usus
cereorum
in Eccle-
sia.*

Rom. 10.

*Licet in
honorem
martyrii
cereos ac-
cendere.*

Matt. 26.

Rom. 14.

*Honorat
Ecclesia
martyres
absque
idolola-
tria.*

*Ecclesia
lumina-
ribus uti-
tur ad læ-
tationem*

vangelij. illæ Evangelicæ semper habent accensas lampas: ut
Matt. 25. dicitur: Et Apostolis dicitur: Sint lumbi vestri præparati
Luc. 12. cincti, & lucernæ ardentes in manibus vestris: sicut
Iaan. 5. Et de Joanne Baptista: Ille erat lucerna ardens & ardens
Es. 118. stendatur, de qua in psalterio legitur: Lucernæ quæ olivæ
 pedibus meis verbum tuum Domine, & lucernæ quasi
aliàs, semitis meis. Male ergo fecit Romanus Pontifex, ut
populus. fex, qui super mortuorum hominum Petri & Pauli curiam
Ab observ. li, secundum nos ossa veneranda, secundum te vulnere
ratione. lem pulvisculum, offert Domino sacrificia & holocausta
Et more mulos eorum Christi arbitratur altaria? Et in tempore d
Eocl. 32. solum unius urbis, sed totius orbis erant Episcopi, qui
 pi, qui cauponem Vigilantium contemnentem, qui am
 grediuntur basilicas mortuorum: in quibus pulvis sanguinis
 vilissimus & favilla, nescio quo jacet linteamine multo
Matt. 23. convoluta, ut polluta omnia polluat: & quasi lili
 pulchra pharisaica foris dealbata sint: cum intus cineris
 immundo cinere, juxta te, immunda omnia continent
 leant atque sordeant.
Vigilan- Et posthæc de barathro pectoris tui cœlestis De
tius nu- spurcitiæ evomens, audes dicere: Ergo cineres Mart
gatur, & suos amant animæ Martyrum, & circumvolant quam
ridiculè eos, semperque præsentem sunt: ne forte si aliquis presb
ratiocin- prelator advenerit, absentes audire non possunt, ideo
natur. O portentum in terras ultimas deportandum pasch
 Rides de reliquiis Martyrum, & cum ante hoc ercer
Eunom- hujus hæreseos Eunomio, Ecclesiis Christi calumniam Chri
entius dux niam struis: nec tali societate terreris, ut eadem Dom
Vigilan- contra nos loquaris, quæ ille contra Ecclesiam non
tiariorum. loquitur? Omnes enim sectatores ejus basilicas tem
 Apostolorum & Martyrum non ingrediuntur, ut
 scilicet mortuum adorent Eunomium, cuius h
 beo

sās lampas majores auctoritatis arbitrantur, quàm E-
 vestri prædicatione: & in ipso esse credunt columnam verita-
 tis velutis. sicut alix hæreses paracletum in Montanum
 ardens venisse contendunt, & Manichæum ipsum dicunt
 esse paracletum. Scribit adversus hæresim tuam, *Ter*
 Lucem quæ olim erupit contra Ecclesiam (ne & in hoc *lianus*
 & hunc quasi repertor novi sceleris glorieris) Tertullia- *Vigilan-*
 s* Ponticus vir eruditissimus volumen insigne, quo Scor- *rianum*
 tri & Patrum acutum vocat rectissimo nomine, quia arcuato *errorem*
 dum te vulnere in Ecclesie corpus venena diffudit, quæ *arguit.*
 scia & olim appellabatur * Caiæ hæresis: & multo tem- ** Caiæna*
 ? Et tempore dormiens vel sepulta, nunc à Dormitatio
 ne suscitata est. Miror, quod non dicas nequa-
 nientes quam perpetranda martyria: Deum enim qui *Ps. 49.*
 bus pulchrum sanguinem taurorum hircorumque non quærat,
 in te amicum multo magis hominum non requirere. Quod cum
 & quasi dixeris, imò etsi non dixeris ita habebis quasi di-
 cum intuleris. Qui enim reliquias Martyrum asseris cal-
 omnia mandandas esse prohibes & sanguinem fundi, qui nul-
 lo honore condignus est.

De vigiliis & pernoctationibus in basilicis *Defendi-*
 Martyrum sæpè celebrandis, in altera epistola, *tur usus*
 quam ante hoc sermone biennium sancto Ripario *vigiliantè*
 presbytere scripseram, respondi breviter. Quod si *nocturnas*
 ideo eas existimas respuendas, ne sæpè videamur *rum, qui*
 pascha celebrare, & non solennes post annum ex- *olim ser-*
 cetero vigilas: ergo & die Dominico non sunt *vabatur*
 Christo offerenda sacrificia, ne resurrectionis *in Eccle-*
 Domini crebrò pascha celebremus, & incipiamus *sis.*
 non unum pascha habere, sed plurima. Error au- *Vigilan-*
 tem & culpa juvenum vilissimarumque mulie- *rius ar-*
 rum, qui per noctem sæpè deprehenditur, non est *gumentas*
 religiosi hominibus imputandus: quia & in *tar ab*
 liis

*abusu
contra
Vigilias.*

liis paschæ tale aliquid fieri plerumque contra-
citur: & tamen paucorum culpa non præjudicat
religionis: qui & absque vigilis possunt errare vel
in suis, vel in alienis domibus. Apostolorum fides,
Judæ proditio non destruxit. Et nostras ergo vi-
gilias, malæ aliorum vigilæ non destruent, qui
potius pudicitæ vigilare cogantur, qui libidinem
dormiunt. Quod enim semel fecisse bonum est
non potest malum esse, si frequenter fiat: aut si
qua culpa vitanda est, non ex eo quod sæpe, sed
ex eo quod fit aliquando, culpabile est. Non vigi-
mus itaque diebus paschæ, ne expectata diu ad-
terorum desideria compleantur, ne occasione
peccandi uxor inueniat, ne maritali non possit
cludi clauis. Ardentius appetitur, quicquid est
rius. Non possum uniuersa percurrere, quæ san-
ctorum presbyterorum literæ comprehendunt: de
libellis illius aliqua proferam.

*De miraculis
quæ in basilicis
sunt circa Reli-
quias Sancto-
rum.* Argumentatur contra signa atque virtutes
quæ in basilicis Martyrû sunt, & dicit eas incre-
dulis prodesse, non credentibus: quasi nunc hoc
queratur, quibus fiant, & non qua virtute fiant.
Isto, signa sint infidelium, qui quoniam sermonibus
doctrinæ credere noluerunt, signis adducantur ad
fidem: & Dominus incredulis signa faciebat, & te-
me non idcirco Domini suggillanda sunt signa.
I. Cor. 14. quia illi infideles erant: sed majori admiratione
erunt, quia tantæ fuere potentæ, ut etiam men-
tes durissimas edomarent, & ad fidem cogerent.
*Miracula fieri
circa reliquias
Sanctorû.* Itaque nolo mihi dicas, signa infidelium sunt: sed
responde, quomodo in vilissimo pulvere & fauile
nescio qua, tanta sit signorum virtutumque præ-
sentia? Sentio, sentio, infelicissimè mortaliu,
quid

quid doleas, quid timeas. Spiritus iste immun-
 dus, qui hæc te cogit scribere, sæpè hoc vilissi-
 mus, qui in te plagas dissimulat, in cæteris confite-
 tur. Nisi fortè in mortem gentilium impiorumque
 Porphirii & Eunomii has præstigias dæmonum
 esse confingis, & non verè clamare dæmones, sed
 sua simulare tormenta. Do concilium: ingrede-
 re basilicas Martyrum, & aliquando purgaberis:
 inuenies ibi multos socios tuos, & nequaquam
 creis Martyrum, qui tibi displicent, sed flammis
 invisibilibus combureris, & tunc fateberis, quod
 nunc negas: & in tuum nomen, qui in Vigilanti-
 o loqueris, liberè proclamabis, te esse aut Mer-
 curium propter nummorum cupiditatem, aut no-
 cturnum juxta Plauti Amphytryonem, quo dor-
 miente, in Alcmenæ adulterio duas noctes Jupi-
 ter copulavit, ut magnæ fortitudinis Hercules na-
 sceretur, aut certè Liberum patrem pro ebrietate
 & cantharo ex humeris dependente, & semper
 rubente facie, & spumantibus labiis, effrænatis.
 que convitiis. Unde & in hac provincia cum su-
 bitus terræ motus noctis medio omnes de somno
 excitasset, tu prudentissimus & sapientissimus
 mortalium, nudus orabas: & referebas nobis Adā
 & Evam de paradiso ejectos sic orasse. Et illi qui-
 dem apertis oculis erubuerunt, se nudos esse cer-
 nentes, & verenda texerunt arborum foliis. Tu
 & tunica & fide nudus, subitoque timore perterri-
 tus, & aliquid habens nocturnæ crapulæ, sancto-
 rum oculis obscenam partem corporis ingere-
 bas, ut tuam indicares prudentiā Tales habet ad-
 versarios Ecclesia. Hi duces contra Martyrū san-
 gui-

*Damon
 cur per
 sectarios
 oppugnet
 Sanctorū
 reliquias
 & mira-
 cula.*

*Vigilan-
 tius vo-
 luit nu-
 dus orare
 coram a-
 liis.*

Gen 30

*Hierony-
mus ali-
quando
vereba-
tur in-
trare tē-
pla Mar-
tyrum.
Matt. 28
Ioan. 10*

*Vigilan-
tius non
vult elec-
mosynam
ad pau-
peres in
Syriam
mitti.
Galat. 2.
Paulus
pro fra-
tribus a-*

guinem dimicant: huiuscemodi Oratores contra Apostolos per-tonant, imò tam rabidi canes contra Christi latrant discipulos. Ego confiteor timorem meum, ne forsitan de superstitione descendat. Quando iratus fuero, & aliquid mali in meo animo cogitavero, & me nocturnum phantasma deluserit, basilicas martyrum intrare non audeo: ita totus & corpore & animo pertremisco. Rideas forsitan, & mulierculatum deliramenta sub-
sannes. Non erubesco eorum fidem, quæ prima viderunt Dominum resurgentem, quæ mittuntur ad Apostolos, quæ in matre Domini Salvatoris sanctis Apostolis commendatur. Tu ructato con-
seculi hominibus, ego jejunabo cum sceminis, & mo cum religiosis viris: qui pudicitiam vultu præferunt, & pallida jugi continentia ora portantes, Christi ostendunt verecundiam. Videris mihi dolere & aliud, ne si inoleverit apud Gallos continentia & sobrietas atque jejunium, tabernacula lucra non habeant: & vigilias diaboli ac temule-
ta convivium tota nocte exercere non possis.

Præterea iisdem ad me relatum est epistola quod contra auctoritatem Apostoli Pauli, imò Petri, Joannis & Jacobi, qui dexteram dederunt Paulo & Barnabæ communicationis: & præceperunt eis, ut pauperum memores essent: tu prohibeas Hierosolymam in usus Sanctorum aliquo sumptuum dirigi solatia. Videlicet si ad hæc respondero, statim latrabis meam me causam agere, qui tanta cunctos largitate donasti, ut nisi venisses Hierosolymam, & tuas vel patronorum tuorum pecunias effudisses, omnes periclitarentur fame. Ego hoc loquor, quod beatus Apostolus Paulus

Paulus in cunctis penè epistolis suis loquitur, & *lendis in*
 præcipit in Ecclesijs gentium per unam Sab- *Syria so-*
 bathi, hoc est, in die Dominico, omnes con- *licitè col-*
 ferre debere, quæ Hierosolymam in sanctorum *ligit elec-*
 solatia dirigantur: & vel per discipulos suos, vel *mosynas.*
 per quos ipsi probaverint: etsi dignum fuerit, ipse *x. Cor. 16.*
 aut dirigat, aut perferat quod collectum est. In
 Actibus quoque Apostolorum loquens ad Fæli- *Act. 24.*
 cem præsidem: Post annos, ait, plures eleëmofy-
 nas facturum in gentem meam, veni Hierosoly-
 mam, & oblationes & vota, in quibus invenerunt
 me purificatum in templo. Nunquid in alia parte
 terrarum, & in his Ecclesijs, quas nascentes
 fide suâ erudiebat, quæ ab alijs acceperat,
 dividere non poterat? Sed sanctorum locorum
 pauperibus dare cupiebat, qui suas pro Christo
 facultatulas reliquentes, ad Domini servitutum
 totâ mente conversi sunt. Longum est nunc, si de
 cunctis epistolis ejus omnia testimonia revolvere
 voluero, in quibus hoc agit, & totâ mente festinat,
 ut Hierosolymâ & ad sancta loca credentibus pec-
 unia dirigantur: non in avaritiam, sed in refrige-
 rium; non ad divitias congregandas, sed ad imbe-
 cillitatem corpusculi sustentandam, & frigus atq;
 inopiam declinandam. Hac in Judæa usq; hodie
 per severante consuetudine, non solum apud nos,
 sed & apud Hebræos, ut qui in lege Dñi meditan-
 tur die ac nocte, & partem non habent in terra, nisi
 solum Deum, synagogarum & totius orbis foveân-
 tur ministerijs ex æqualitate duntaxat: non ut alijs
 sit refrigerium, & alijs sit tribulatio: sed ut aliorum
 abundantia, aliorum sustentet inopiam. Respon- *2. Cor. 8.*
 debis hoc unumquemq; in sua patria facere posse: *Quibus*
 X nec

pauperibus in
primis
succurre-
dum.

Gal. 6.

Luc. 16.

Matt. 5.

Ps. 40.

1. Cor. 9.

Error Vi-

gilantij

non esse

perfectio-

nis om-

nia relin-

quere.

Matt. 19.

Matt. 4.

Vigilan-

tius inse-

nec pauperes defuturos, qui Ecclesia opibus sustentandi sint. Nec nos negamus cunctis pauperibus. Judæis & Samaritanis, sitata sit largitas, super porrigendas. Sed Apostolus faciendam quidem docet ad omnes eleemosynam, sed maxime ad domesticos fidei. De quibus & Salvator in Evangelio loquebatur: Facite vobis amicos de mammona iniquitatis, qui vos recipiant in æterna tabernacula. Nunquid isti pauperes, inter quorum pannos deluvium corporis flagras libido dominatur, potest habere æterna tabernacula: qui nec presentia possident, nec futura? Non enim simpliciter pauperes spiritu beati appellantur: de quibus scriptum est. Beatus qui intelligit super egenum & pauperem. In die mala liberabit eum Dominus. In vulgi pauperibus sustentandis nequaquam intellectu, sed eleemosynam opus est. In sanctis pauperibus beatitudinis est intelligentia: ut ei tribuat, qui erubescit accipere, & cum acceperit, dolet, metens carnalia & seminans spiritualia.

Quod autem asseris melius eos facere, qui in turibus suis, & paulatim fructus possessionum suarum pauperibus dividunt, quam illos, qui possessionibus venundatis, semel omnia largiuntur non à me eis, sed à Domino respondebitur. Si quis esse perfectus, vade, & vende omnia quæ habes, da pauperibus, & veni sequere me. Ad eum loquitur, qui vult perfectus esse, qui cum Apostolo ait, trem, naviculam, & rete dimittit. Iste quem tu loquas, secundus aut tertius gradus est, quem & nos recipimus, dummodo sciamus prima secundum tertium preferenda. Nec à suo studio Monachi terreni sunt à te linguam vipeream & morsum serpentis.

mo: de quibus argumentaris & dicis: Si omnes se *statu*
 recluserint, & fuerint in solitudine, quis celebra- *mon. vbi*
 bit Ecclesias? quis seculares homines lucri faciet? *cum. s. a-*
 quis peccantes ad virtutes poterit cohortari? Hoc *tum.*
 enim modo si omnes tecum fatui sint, sapiens esse
 quis poterit? Et virginitas non erit approbanda?
 Si enim omnes virgines fuerint, nuptiæ nō erunt,
 interibit humanum genus, infantes in cunis non
 vagient, obstetrices absq; mercedibus mendica-
 bunt, & gravissimo frigore *solus atq; contractus *solutus.
 Dormitanti vigilabit in lectulo, Rara est virtus,
 nec à pluribus appetitur, Atq; utinam hoc omnes
 essent quod pauci sunt, de quibus dicitur: Multi *Matt. 20.*
 sunt vocati, pauci verò electi: & vacui essent car- *Monachi*
 ceres. Monachus autem non doctoris, sed plan- *officium.*
 gentis habet officium, qui vel se, vel mundum lu-
 geat, & Dñi pavidus præstoletur adventum, qui
 sciens imbecillitatem suam, & vas fragile quod
 portat, timet offendere, ne impingat, corruat, atq;
 frangatur. Unde & mulierum, maximeq; adole-
 scentularum vitat aspectum, & in tantum castiga- *Rectè mo-*
 tor sui est, ut etiã quæ tuta sunt, pertimescat. Cur, *naisticus*
 inquis, pergis ad eremum? videlicet ut te non au- *aditur*
 diam, non videam, ut tuo furore non movear, ut *status ad*
 tua bella non patiar, ne me capiat oculus meretri- *mundi*
 cis, ne forma pulcherrima ad illicitos ducat am- *pericula*
 plexus, Respondebis: hoc non est pugnare, sed fu- *fugienda.*
 gere. Sta in acie, adversario armatus obfiste, ut *Securius*
 postquam viceris, coroneris. Fateor imbecillita- *est mi di*
 tem meam. Nolo spe pugnare victoriæ, ne per- *pericula*
 dam aliquando victoriam. Si fugero, gladium de *fugere,*
 vitavi: si stetero, aut vincendum mihi est, aut ca- *quàm*
 dendum, Quid autem necesse est certa dimittere, *experiri.*

& incerta lectari? Aut scuto aut pedibus mors vitanda est. Tu qui pugnas, & superari potes & vincere: ego cum fugero, non vinco in eo quod fugio: sed ideo fugio, ne vincar. Nulla securitas est, vicino serpente dormire. Potest fieri, ut me non mordeat: tamen potest fieri, ut aliquando me mordeat. Matres vocamus, & sorores, & filias: & non erubescimus vitijs nostris nomina pietatis obtere. Quid facit Monachus in cellulis foeminarum? quid sibi volunt sola & privata colloquia, & arbitros fugientes oculi? Sanctus amor impatientiam non habet. Quod de libidine diximus, referamus ad avaritiam, & ad omnia vitia, quae vitantur solitudine. Et idcirco urbium frequentias declinamus, ne facere compellamur, quae nos naturam natura cogit facere, quam voluptas.

Epilogus.

Hæc, ut dixi, sanctorum Presbyterorum rogatu, unius noctis lucubratione distavi, festinans admodum fratre Sifinnio, & propter sanctorum refrigeria ad Ægyptum ire properante. Alioquin & ipsa materia apertam habuit blasphemiam, quae indignationem magis scribentis, quam testimoniorum multitudinem flagitaret. Quod si Dormitantius in mea rursus maledicta vigilaverit, & eodem ore blasphemus, quo Apostolos & Martyres lacerat, de me quoque putaverit detrahendum, nequaquam illi brevi lucubratione vincula: sed tota nocte vigilabo, & socijs illius, imò discipulis vel magistris, qui nisi tumentes uteros viderint foeminarum, maritos earum Christi ministerio arbitrantur indignos,